

instytut biologii doświadczalnej
im. Marcelego Nenckiego PAN

Prof. dr hab. Katarzyna Radwańska

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN

Ul. L. Pasteura 3

02-093 Warszawa

**Ocena osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego i zawodowego
dr n. o zdr. Doroty Lasoty w związku z postępowaniem w sprawie nadania
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU
w dyscyplinie NAUKI O ZDROWIU.**

Ocena formalna

Oceniono osiągnięcie naukowe pt. *„Alkohol jako czynnik zachowań ryzykownych i autoagresywnych”*. Otrzymane przeze mnie materiały są kompletne i spełniają wymogi formalne określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytułach naukowych.

Ocena aktywności naukowej

Dr Dorota Lasota ukończyła studia licencjackie na Wydziale Ekonomiki i Organizacji Ochrony Zdrowia, Wyższej Szkoły Ubezpieczeń i Bankowości w Warszawie, w roku 2004 oraz na Wydziale Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w 2013 roku. Ponadto Dr Lasota ukończyła studia magisterskie na Wydziale Ekonomiki i Organizacji Ochrony Zdrowia, Akademii Finansów w Warszawie, w 2006 roku; oraz studia doktorskie na Wydziale Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, uzyskując stopień doktora nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu, specjalność ratownictwo medyczne, 26.06.2018. Pani dr Lasota ukończyła także Podyplomowe Studia Prawa Medycznego, Bioetyki i Socjologii Medycyny, na Wydziale Prawa i Administracji, Uniwersytetu Warszawskiego, w 2007 roku, oraz Podyplomowe Studia Menedżerskie Zarządzania w Ochronie Zdrowia, na Wydziale Zarządzania, Uniwersytetu Warszawskiego, w 2020 roku.

W latach 2011-2015 dr Lasota była wykładowcą Studium Medycyny Katastrof, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W latach 2015-2018 była wykładowcą, a od 2018 roku jest adiunktem, w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dr Lasota była dwukrotnie wyróżniana nagrodą JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Otrzymała Nagrodę Dydaktyczną Zespołową Pierwszego Stopnia za autorstwo podręcznika oraz Nagrodę Dydaktyczną Zespołową Drugiego Stopnia za współautorstwo skryptów dla studentów Ratownictwa Medycznego. Podczas studiów doktoranckich uzyskałam stypendium dla najlepszych doktorantów z dotacji projakościowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Pani Lasota opublikowała 39 prac w recenzowanych czasopismach (15 prac oryginalnych, 22 prace poglądowe, 2 prace popularnonaukowe), w tym 19 prac przed uzyskaniem tytułu doktora i 20 prac po uzyskaniu tytułu doktora (w tym dwie popularnonaukowe). Jej prace były w sumie cytowane 10 razy, z indeksem Hirscha 3.

Habilitantka odbyła jedynie miesięczny podoktorski staż naukowy na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie. W przebiegu kariery naukowej, doktor Lasota nie odbyła żadnego szkolenia zagranicznego. W mojej ocenie, wymiana doświadczeń poprzez staże w innych ośrodkach jest kluczowa dla rozwoju naukowego i otwarcia na nowe podejścia badawcze. Pobyty w renomowanych ośrodkach zagranicznych pozytywnie wpłynęły na poszerzenie warsztatu badawczego habilitantki i wzrost rozpoznawalności jej prac naukowych.

Podsumowując, Habilitantka ma imponujące wykształcenie w dziedzinie nauk medycznych i o zdrowiu. Całościowy dorobek doktor Lasoty przed doktoratem i po doktoracie jest bardzo spójny tematycznie. Jednak nie wydaje się on być zauważony przez środowisko naukowe. Możliwe, że jedną z przyczyn tego stanu jest brak doświadczenia we współpracy międzynarodowej.

Ocena osiągnięcia naukowego

Przedstawione do oceny osiągnięcie habilitacyjne stanowi cykl publikacji pt. „*Alkohol jako czynnik zachowań ryzykownych i autoagresywnych*” składający się z pięciu prac doświadczalnych i jednej pracy przeglądowej. W skład cyklu weszły prace:

1. Lasota D, Pawlowski W, Mirowska-Guzel D, Goniewicz K, Goniewicz M. Ethanol as a stimulus to risky and auto-aggressive behavior. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*. 2020: 1-4. DOI: 10.26444/aaem/118861; praca poglądowa; IF: 1,447; MNiSW: 70
2. Lasota D, Al-Wathinani A, Krajewski P, Goniewicz K, Pawlowski W. Alcohol and Road Accidents Involving Pedestrians as Unprotected Road Users. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020, 17(23): 1-11. DOI:10.3390/ijerph17238995; praca oryginalna; IF: 3,390; MNiSW: 70
3. Lasota D, Al-Wathinani A, Krajewski P, Mirowska-Guzel D, Goniewicz K, Hertelendy A, Alhazmi R, Pawlowski W, Khorram-Manesh A, Goniewicz M. Alcohol and the Risk of Railway Suicide. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020, 17(19): 1-10. DOI:10.3390/ijerph17197003; praca oryginalna; IF: 3,390; MNiSW: 70
4. Lasota D, Mirowska-Guzel D, Goniewicz K. Analysis of suicide methods and substances influencing the state of consciousness of their victims in Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021, 18(4936): 1-12. DOI: 10.3390/ijerph18094936; praca oryginalna; IF: 3,390; MNiSW: 70

5. Lasota D, Pawlowski W, Krajewski P, Staniszeńska A, Goniewicz K, Czerski R, Goniewicz M. Alcohol Intoxication and Suicide by Hanging in Poland. *Alcohol and Alcoholism*. 2020, 55(3): 278-283. DOI: 10.1093/alcalc/agaa013; praca oryginalna; IF: 2,826; MNiSW: 100

6. Lasota D, Pawlowski W, Krajewski P, Staniszeńska A, Goniewicz K, Goniewicz M. Seasonality of Suicides among Victims Who Are under the Influence of Alcohol. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2019, 16(2806): 1-9. DOI: 10.3390/ijerph16152806; praca oryginalna; IF: 2,849; MNiSW: 70

Oceniane prace są bardzo spójne tematycznie. W kolejnych publikacjach Habilitantka analizuje statystyki dostępne w bazach danych (m.in. Policji i GUS) dotyczące wpływu użycia alkoholu na konsekwencje wypadków drogowych (Lasota i wsp., 2020a), samobójstwa na kolei (Lasota i wsp., 2020b), samobójstwa przez powieszenie (Lasota i wsp., 2020c) oraz sezonowość samobójstw (Lasota i wsp., 2019); a także relacje pomiędzy typami samobójstw a użyciem środków zmieniających stan świadomości (Lasota i wsp., 2021). Praca przeglądowa jest analizą publikacji badających wpływ alkoholu na zachowania ryzykowne i auto-agresywne (Lasota i wsp. 2020).

Przedstawiony cykl badań charakteryzuje, w mojej ocenie, brak oryginalnej, precyzyjnej, i testowalnej hipotezy badawczej opartej na przesłankach naukowych. Konsekwencją braku poprawnie postawionego i oryginalnego pytania naukowego jest brak oryginalnego wniosku i rozwiązania problemu naukowego. Przedstawione prace to formalny, i metodycznie poprawny, opis danych dostępnych w bazach Policji i GUS. Taka forma prowadzenia badań naukowych przez opis zjawisk mogłaby oczywiście przyczynić się do rozwoju nauki jeśli opisuje się zjawiska nowe, lub mało znane; ewentualnie gdy stosuje się nowe narzędzia badawcze pozwalające na szczególnie precyzyjną charakterystykę znanego zjawiska. Niestety przedstawione prace nie spełniają żadnego z tych warunków.

Habilitantka opisuje ogólnie znane zjawiska: korelacje pomiędzy piciem alkoholu, i użyciem innych substancji zmieniających stan świadomości, a prawdopodobieństwem popełnienia samobójstwa, uszkodzenia ciała, czy śmierci. Jest to wiedza ogólnie dostępna w bazach Policji, czy statystykach WHO, i moim zdaniem, popularna, nie naukowa. Analizy dokonane przez habilitantkę, w mojej ocenie, w niewielkim stopniu poszerzają tę ogólną wiedzę.

Po analizie danych Habilitantka dochodzi do oczywistych i bardzo powierzchownych wniosków, takich jak np. picie alkoholu zwiększa częstość uszkodzeń ciała i zachowań ryzykownych- w tym różnych typów samobójstw. Nie jest jasne czy opisane związki są tylko korelacyjne (osoby o skłonnościach samobójczych piją więcej) czy przyczynowo-skutkowy (osoby pod wpływem alkoholu mają skłonności samobójcze). Tego typu badania mogą przyczynić się do interpretacji korelacji w świadomości społecznej jako związki przyczynowo-skutkowe, co może opóźnić zrozumienie i rozwiązanie problemu. Na to pytanie mogłaby odpowiedzieć próba zrozumienia czy samobójstwa po alkoholu są planowane czy spontaniczne. Niestety, w żadnej z przedstawionych prac Habilitantka nie starała się zrozumieć tego problemu. Mógłby w tym pomóc na przykład wywiad z osobami, które przeżyły po próbie samobójczej.

Inny wniosek Habilitantki jest taki, iż wiedza na temat statystyki samobójstw może pomóc w planowaniu prewencji. Habilitantka zaznacza konieczność podejmowania „odpowiednich” działań profilaktycznych, które są możliwe tylko wtedy gdy znamy statystyki i trendy. Oceniam, że wyciągane wnioski są nazbyt ogólne by mogły przyczynić się realnie do rozwiązania problemu, czy choćby planowania prewencji. Nie jest jasne, jakie to działania będą „odpowiednie”, w

szczegółności w przypadku samobójstw przez powieszenie, które stanowią ponad 80% wszystkich samobójstw popełnianych w Polsce. Takie rozważanie nigdzie się nie pojawiają.

Ponadto, zwrócił moją uwagę fakt, iż złożone zjawiska (samobójstwo) tłumaczone są przez dr Lasotę za pomocą bardzo ogólnych i przestarzałych hipotez (picie alkoholu obniża aktywność układu serotonergicznego co podnosi ryzyko samobójstwa).

Podsumowując, niestety nie oceniam wysoko wartości naukowej przedstawionego cyklu publikacji i mam wątpliwości co to tego czy spełnia on wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. W mojej ocenie przedstawione prace nie pozwoliły na istotne pogłębienie wiedzy naukowej czy rozwiązanie problemu naukowego. Jest to formalnie poprawny opis znanych zjawisk, z dość powierzchownymi wnioskami.

Ocena współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego

Projekty krajowe i międzynarodowe

Habilitantka nie wykazała udziału w grantach krajowych lub międzynarodowych.

Współpraca międzynarodowa

Habilitantka jest członkiem 5 organizacji i towarzystwach naukowych (3 krajowych i 2 międzynarodowych). Od roku 2019 jest także członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma *Frontiers in Sustainable Cities*. Habilitantka recenzowała 22 artykuły naukowe w czasopismach krajowych i zagranicznych.

Dr Lasota prezentowała swoje badania na jednej konferencji zagranicznej i 3 konferencjach naukowo-szkoleniowych w Polsce.

Podsumowując, uważam, że Habilitantka ma niewielkie doświadczenie w prowadzeniu projektów badawczych i prezentacji badań naukowych, szczególnie na arenie międzynarodowej. Na uwagę jednak zasługuje stosunkowo duża aktywność habilitantki jako recenzenta prac naukowych w czasopismach międzynarodowych.

Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski

Pani dr Dorota Lasota ma bardzo istotny dorobek dydaktyczny i popularyzatorski. Od początku pracy w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym prowadziła zajęcia ze studentami studiów licencjackich i magisterskich, zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych Wydziału Nauk o Zdrowiu (WNoZ) na kierunkach ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, położnictwo, dietetyka oraz zdrowie publiczne, a także ze studentami Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego. Ponadto, okresowo prowadziła zajęcia ze studentami wydziałów lekarskich WUM.

W latach 2011-2015 były to zajęcia z medycyny katastrof i medycyny ratunkowej, medycyny katastrof i zagrożeń cywilizacyjnych, organizacji ratownictwa medycznego, zdrowia publicznego oraz promocji zdrowia (wykłady, seminaria, ćwiczenia), w Studium Medycyny Katastrof WUM.

Od roku 2015 jako etatowy pracownik naukowo-dydaktyczny Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej Habilitantka prowadzi zajęcia z farmakologii, farmakologii klinicznej oraz farmakoeconomiki (wykłady, seminaria, ćwiczenia).

W latach 2011-2017 pełniła funkcję Prezesa Studenckiego Koła Naukowego (SKN) oraz współprowadziła zajęcia SKN Ratownictwa Ogólnego i Medycyny Katastrof.

Jej zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem i uznaniem wśród Studentów co potwierdzają bardzo wysokie noty z ankiet studenckich.

Habilitantka objęła opieką promotorską 8 prac licencjackich, i 2 prace magisterskie. Jest współautorką 8 rozdziałów w podręcznikach krajowych i 2 prac popularnonaukowych. Brała udział w II i III edycji Festiwalu Nauki; wraz z członkami Studenckiego Koła Naukowego brała udział w 4 edycjach Imprezy naukowo-Edukacyjnej organizowanej przez WUM.

Wniosek końcowy

Na podstawie oceny dokumentacji osiągnięcia naukowego, osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej, stanowiących podstawę postępowania o nadanie pani doktor Dorocie Lasocie stopnia naukowego doktora habilitowanego stwierdzam, że choć jest ona osobą niezwykle aktywną zawodowo i dydaktycznie, a całokształt jej dorobku jest bardzo spójny, jego wartość naukowa jest niewielka. Uważam, że nie stanowi on znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej nauki o zdrowiu, a zatem nie upoważnia on doktor Doroty Lasoty do ubiegania się o status samodzielnego pracownika naukowego. Potwierdza to także bardzo niska liczba cytacji jej prac (10 razy). Ponadto Habilitantka w zasadzie nie ma doświadczenia we współpracy na arenie międzynarodowej i w kierowaniu grantami. Osiągnięcia naukowe pani Doroty Lasoty nie spełniają zatem w mojej ocenie wymogu osiągnięcia naukowego określone w art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz 1789).

Warszawa, 11.02.2022

Prof. dr hab. Katarzyna Radwańska